

Op.stap

Vanaf vandaag publiceert Katholiek Onderwijs Vlaanderen het nieuwe leerplan voor het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. Scholen kunnen aan de slag met de nieuwe leerplandoelen voor Nederlands en communicatie, wiskunde en wetenschap en techniek.

“Met het nieuwe leerplan verbinden we een kennisrijk curriculum met de brede vorming van al onze jongste leerlingen”, zegt Bruno Vanobbergen, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. “*Op.stap* vertrekt van een kennisrijk curriculum voor elke leerling, dat door effectieve didactiek en sterk klasmanagement van de leerkracht tot zijn recht komt.”

Kennisrijk curriculum als fundament

De basisscholen werken al een hele tijd met een leerplan dat gebaseerd is op de eindtermen uit 1997. Sindsdien is zowel de samenleving als het onderwijs ingrijpend veranderd, en zijn nieuwe wetenschappelijke inzichten beschikbaar.

“Uit de evaluatie van het vorige leerplan leerden we dat leerkrachten op zoek waren naar meer kapstukken op het vlak van kennis en op het vlak van didactiek. Met ons nieuwe leerplan komen we aan beide vragen tegemoet”, zegt Vanobbergen.

Het nieuwe leerplan is opgebouwd volgens de principes van een kennisrijk curriculum. Dat betekent dat kennis het vertrekpunt vormt van leren, omdat kennis essentieel is om inzicht te verwerven, verbanden te leggen en kritisch te denken. Zo krijgen leerlingen de kans om hun wereld beter te begrijpen en stap voor stap te groeien in denken, handelen en leren. Drie kernprincipes staan centraal:

- **Inhoudsrijk.** Het leerplan kiest bewust voor minder onderwerpen, maar meer diepgang. Leerlingen krijgen de kans om kernconcepten grondig te begrijpen in plaats van oppervlakkig veel onderwerpen aan te raken.
- **Duidelijk.** De leerstof wordt zoveel mogelijk per leerjaar vastgelegd. Dat maakt helder welke kennis, vaardigheden en inzichten wanneer aan bod komen. Duidelijke doelen helpen leraren om gericht te werken en versterken de systematische opvolging van het leerproces van leerlingen. Hoe scholen hun onderwijs organiseren, blijft hun eigen keuze.
- **Coherent.** Het leerplan zorgt voor samenhang binnen en tussen disciplines en over de leerjaren heen. Nieuwe kennis bouwt verder op wat eerder geleerd werd. Zo ontwikkelen leerlingen sterke mentale kennisstructuren, waardoor ze nieuwe informatie beter begrijpen en onthouden, en leren ze verbanden zien tussen ideeën en inzichten, ook uit verschillende domeinen.

Ondersteuning van de leerkracht met een heldere structuur

Op.stap, leerroutes voor iedereen biedt ruimte voor autonomie en creativiteit van de leraar op vlak van didactiek en klasmanagement, terwijl het duidelijke kaders schept om tegemoet te komen aan de diversiteit en talenten van leerlingen.

Elke discipline is onderverdeeld in domeinen, subdomeinen en waar nodig in clusters. Deze structuur zorgt voor transparantie en houvast en een logische verwijzing naar de minimumdoelen: leraren weten niet alleen wat er geleerd moet worden, maar ook hoe de verschillende onderdelen met elkaar verbonden zijn. Zie voorbeeld hieronder: de clusters onder subdomein 'natuurlijke getallen'.

Discipline	Domein	Subdomein	Cluster	
Wiskunde	Bewerkingen	(...)	(...)	
	Meetkunde	(...)	(...)	
	Meten en metend rekenen	(...)	(...)	
	Kansrekenen en statistiek	(...)	(...)	
	Vraagstukken en probleemoplossend denken	(...)	(...)	
	Getallenkennis	Gehele getallen	(...)	(...)
		Rationale getallen	(...)	(...)
		Natuurlijke getallen	Begrippen	
			Prenumerieke vaardigheden	
			Tellen	
			Een getal interpreteren als een hoeveelheid	
Een getal interpreteren als een rangorde				

Elke discipline kent verschillende soorten leerplandoelen. De *gemeenschappelijke doelen* gelden voor alle leerlingen en vormen de basis van het curriculum. Hiermee worden niet alleen de nieuwe minimumdoelen vertaald voor elk leerjaar, er worden ook doelen toegevoegd voor een grondiger begrip van de minimumdoelen, of vanuit het pedagogisch project van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

De *precurriculumdoelen* zijn geschreven voor leerlingen met een ontwikkelingsleeftijd van 0 tot 2,5 jaar. Ze gaan vooraf aan de gemeenschappelijke doelen en dienen zowel voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs, als voor kleuters in het gewoon basisonderwijs met leerachterstand of met een individueel aangepast curriculum.

De *specifieke doelen* zijn er voor leerlingen met een ontwikkelingsleeftijd vanaf 2,5 jaar met specifieke onderwijsbehoeften.

De *plusdoelen* gaan verder dan wat minimaal verwacht wordt en bieden verdieping voor de leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. De *A-doelen* zijn gericht op anderstalige nieuwkomers en willen hen ondersteunen in hun taalverwerving en integratie.

Elke doelenset sluit aan bij de uiteenlopende behoeften, talenten en ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen, zodat iedereen zich op zijn of haar eigen manier kennisrijk kan ontwikkelen.

Aan een hoog tempo verder

Op.stap werd ontwikkeld in samenspraak met leerkrachten en experts uit het hoger onderwijs. De pedagogische begeleiding ondersteunt scholen en leraren met een uitgebreid aanbod aan vorming en nascholing. Dankzij een eenvoudige en overzichtelijke digitale tool – die nog in aanbouw is – wordt het leerplan een bruikbaar instrument voor de leerkracht.

De drie gepubliceerde disciplines werden vorige week ingediend ter goedkeuring bij AHOVOKS. Die goedkeuring wordt ten laatste in april verwacht. Na de krokusvakantie worden de overige disciplines (aardrijkskunde, geschiedenis, muzische vorming, lichamelijke opvoeding en motoriek, ICT, veilige en gezonde levensstijl, leren leren, sociaal-emotioneel leren en Frans) gepubliceerd. Het leerplan Rooms-katholieke godsdienst is al vernieuwd. Tijdens het volledige ontwikkelproces van *Op.stap*, is het leerplan beschikbaar voor de educatieve uitgeverijen, zodat zij ermee aan de slag kunnen.

De leerplandoelen worden vanaf vandaag ter beschikking gesteld zodat schoolteams zich kunnen voorbereiden. Tegelijk blijft *Op.stap* een leerplan in ontwikkeling. Omdat het leerplan expliciet werkt met leerroutes, worden deze in de komende periode verder uitgewerkt en verfijnd, samen met scholen en partners. Op die manier groeit *Op.stap* uit tot een samenhangend en praktisch hanteerbaar geheel dat scholen duurzaam ondersteunt bij de implementatie in de klaspraktijk.